

zaaknummer 2014W1167

27 oktober 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven onder meer pastoor in de parochie [naam] te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 juni 2014.

Op 17 juli 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 17 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bomers.

Namens het aartsbisdom is verschenen [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode 1966-1967, gedurende zijn misdienaarschap, seksueel misbruikt door aangeklaagde. Aangeklaagde was pastoor.

Klager is opgegroeid in [plaats] in een gezin met vier kinderen. Klager is het tweede kind. Het gezin was goed katholiek. In die tijd was het een eer en gewoonte als kinderen van "nette" families misdienaar werden. Ook klager werd misdienaar en voelde zich vereerd. Aangeklaagde stond in hoog aanzien. Je moest goed kunnen luisteren en gehoorzamen en dat kon klager goed en deed hij graag. Hij was een zeer sensitief kind. De broers van klager, [naam] en [naam], waren eveneens misdienaar. Voordat de mis begon moest klager mee met aangeklaagde in een ruimte waar zij hun schoenen uit moesten doen. Er was een stoel voor aangeklaagde en klager moest bij aangeklaagde komen staan tussen zijn benen in. Ook moest klager met aangeklaagde mee naar de sacristie aan de andere kant van de kerk. Hier kleedde aangeklaagde zich om. Ook hier was een stoel voor aangeklaagde en ook hier moest aangeklaagde tussen de benen van aangeklaagde komen staan. Klager was een gehoorzaam

kind en deed wat hem was opgedragen. Klager voelde zich eerst ook gestreeld en vereerd door de aandacht van aangeklaagde. Aangeklaagde raakte klager steeds aan en ging steeds verder. Hij ging met zijn handen onder de kleding van klager en betastte en speelde met zijn geslachtsdeel en ballen. Klager wist niet wat er gebeurde en snapte niet wat aangeklaagde deed. Nog nooit had iemand hem aan zijn geslachtsdeel aangeraakt. De betastingen vonden vrijwel wekelijks plaats gedurende de gehele periode dat klager misdienaar was. Klager werd veel gevraagd als misdienaar. Klager schat dat hij één à twee jaar misdienaar is geweest.

Klager kreeg buikpijn klachten en was misselijk. Op maandagochtend voelde hij zich vaak ziek. Over het seksueel misbruik durfde hij niet te vertellen; hij wist zich geen raad met de situatie. Klager kan zich niet herinneren dat hij iets tegen zijn ouders heeft gezegd. Zijn oudste broer [naam] kan zich echter nog wel herinneren dat klager hierover tegen zijn ouders is begonnen. Broer [naam] kan zich ook herinneren dat de ouders van klager hierna iets hebben ondernomen, maar hij weet niet wat zij hebben gedaan.

Het misbruik is geëindigd toen het misdienaarschap van klager eindigde. Klager vermoedt dat dit was toen hij naar de middelbare school ging. Voor klager was dit een grote opluchting.

2.2. Klager kreeg gedurende zijn schoolperiode te maken met concentratieproblemen en gevoelens van onzekerheid. Klager vermoedt dat dit te wijten is aan het seksueel misbruik. Klager had op bepaalde vakken bijles nodig en voelde zich daardoor een buitenbeentje. Klager heeft de Mavo en vervolgens de Havo gevolgd. Hij kan zich herinneren dat tijdens feestjes wel eens door andere jongens werd gesproken over de praktijken van aangeklaagde. Klager vermoedt dat alle misdienaars te maken hebben gehad met een vorm van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde.

Na de Havo is klager naar de PABO in [plaats] gegaan. Vanaf zijn 18^e jaar is klager excessief gaan drinken en aan cannabis verslaafd geraakt. Hij is gestopt met de PABO en heeft de [opleiding] in [plaats] gevolgd. Klager was vaak bang voor docenten en had moeite met leidinggevenden en autoriteit in het algemeen. Klager is gaan werken als hulpverlener onder meer in een [instelling]. Vanaf 1992 heeft klager zelf ook hulp moeten zoeken voor het omgaan met de problemen uit het verleden, zijn verslaving en het onverwacht overlijden van zijn dochtertje aan wiegendood.

2.3. In de privé sfeer heeft klager eveneens last ondervonden van het misbruik. Klager heeft drie langdurige liefdevolle relaties gekend en heeft geen moeite met aanrakingen of intimiteit. Wel heeft klager moeite om relaties te onderhouden en vast te houden.

2.4. In 2010, toen het misbruik in de publiciteit kwam, heeft klager in de media aandacht gevraagd voor het seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Klager had de overtuiging dat, naast zijn broers, ook andere jongens door aangeklaagde zijn misbruikt. Als gevolg van de publiciteit is in 2011 de “[naam] [straat]” te [plaats] gewijzigd in “[naam] [straat]”.

2.5. Klager vraagt om erkenning en excuses van het aartsbisdom voor het seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Voor klager zijn deze essentieel om het verleden definitief een plaats te kunnen geven en zijn leven op een constructieve en positieve wijze vorm te geven.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

[Naam] heeft in zijn reactie en ter zitting gesteld dat de gedetailleerde informatie die klager omtrent de omstandigheden waaronder het seksueel misbruik plaatsvond heeft verschaft in combinatie met de verklaring van zijn broer [naam] en de gegrond verklaarde klacht van de

heer [naam] (2013W1009) aanleiding zijn om de klacht als voldoende aannemelijk te beschouwen. [Naam] wil dan ook zijn spijt betuigen aan klager en zijn oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan. Ter zitting heeft [naam] zijn bewondering uitgesproken voor de moed van klager om met zijn verhaal naar voren te komen. Ook voor andere slachtoffers is dit belangrijk.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Aangezien aangeklaagde is overleden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager, in de periode 1966-1967, tijdens het uitoefenen van zijn taken als misdienaar, het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klager onder de kleding. Het misbruik heeft gedurende de periode van het misdienaarschap van klager, te weten een periode van één à twee jaar, vrijwel iedere week plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gegrond verklaarde klacht van de heer [naam] (2013W1073) en de verklaring van de broer van klager, de heer [naam]. Ook zij beschrijven seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde voor en na het opdragen van de mis toen zij hem als misdienaar ter zijde stonden. Daarbij komt dat [naam] heeft verklaard dat het aartsbisdom de klacht van klager als voldoende aannemelijk beschouwt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klager en aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik ongeveer tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. [Naam] heeft hiertoe een eerste stap gezet door zowel in de schriftelijke reactie, als ter zitting het leed dat klager is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegroundverklaring van de klacht door de Aartsbisschop, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop de klacht geground te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 27 oktober 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merkx en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.